

КОМУНІСТИ ПЕРЕВОДИЛИ ПРОБНІ МОБІЛІЗАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Нью-Йорк, 6 квітня. — Молодий комуніст, Герберт А. Филбрік з Мелроу, Масс., затриманий як помічник управителя для оголошення, виступив як другий свідок уряду проти 11 провідних комуністів, обвинувачених за навчання, як скінчити насильно уряд Злучених Держав. Филбрік був 9 років у комуністичних організаціях, а п'ять років членом Комуністичної партії. Водночас він складав точні звіти Федеральному Бюрою Інвестицій про діяльність комуністів, бо це було писано його до комуністів як свого довіреного агента.

Оборона комуністичних провідників заохочувала дальшого перехресного випитання Луїса Буденца, першого свідка уряду тому, що під час перехресних допитів Буденц не тільки не заломився, але ще й виявив нові факти. Негайно після того федеральний прокуратор покликав Филбріка, а це викликало перестрах серед обвинувачених комуністів. Филбрік зробивша потвердження зівання Буденца, а від себе ще виявив такі затії комуністів:

Школи для вчителів революції й творення підпольної організації.

Після переорганізації Комуністичного політичного товариства в Комуністичну партію в 1944 р. зійшлися комуністи з старими лідерами на конференцію і там покликали до життя "освітню комісію". Вона перекладає курси для навчання учнів для навчання засад марксизму - лєнінізму членів Ліги Молодих Комуністів, до якої Филбрік тоді належав. Першу лекцію перекладає Фелі Гартман в Бостоні в жовтні 1945 р. і там сказала учням, що "наслідна революція буде переведена озброєними бандами робітників проти держави та уряду". Після вишколу Филбрік перейшов до групи комуністичних Професіоналістів, яка в липні 1945 р. нараховувала 70 членів. Тоді в конгресі з'явився був Мундта, щоб Комуністичну партію поставити поза скобки закону. За дорученням американського комуністичного Політбюро група поділилася на ячейки по 4-5 членів. Члени були знані тільки з перших імен. На чолі ячейки стояв провідник, по імені "Піт", який подавав вказівки і правила. Провідники ячейок творили під-совєти ("суб-кавсілі") з п'яти осіб, а під-совєти творили Стейтсвайз Комітет. Останнього липня й серпня в стейті Массачусетс переведено дві мобілізації членів партії. На мобілізацію були покликані всі партійці Професійної групи. Назва мобілізації видала ячейка "Про-4" з Пітмом на чолі, а дівчина з іменем "Марта" видала їм, що цілком мобілізація є "двіті зійтися якнайшвидше на випадок необхідності". Оці зівання склав Филбрік серед безупинних протестів заскобленої і неприготованої оборони.

ЖИДІВСЬКА ГРУПА ОБВИНУВАЧЕНА В ПЕРЕСІЛАННІ
ЗБРОЇ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Лос-Анджелес. — Федеральна велика лав постановила в стан обвинувачення двох осібників і корпорацію, запідозрену в висилці літаків, зброї й іншого воєнного виваду для жидівської армії в Палестині, заки що була признана Державою Ізраїля. Імена двох підсуд-

ПРЕЗИДЕНТ ГОТОВИЙ УЖИТИ АТОМОВОЇ БОМБИ НА НАПАСНИКА

Вашингтон, 6 квітня. — Президент Труман заявив, що він не заважається вжити ще раз атомової бомби, якщо зайшла потреба боронити Злучені Держави й демократії світу перед загрозою знищення воли агресорами. Водночас сказав президент: "Я молюся, щоб я не мусів ще раз рішати про цю справу". Останні слова сказав президент при згадці про скинення атомової бомби на Гірошіму й Нагасакі в Японії улітку 1945 р., коли то він рішав про скинення першої атомової бомби, щоб покінчити війну і врятувати 200 тисяч американців і яких 300 тисяч японців від смерті.

Заяву про можливість скинення бомби склав президент серед розмови з свіжо-вибраними конгресменами й сенаторами, які зійшлися в готелю Карлтон на буфетну перекуску. Серед неформальної розмови президент прибрвав поважний вигляд, коли згадав про необхідність перебрання Америкою проводу в світовій політиці. Він даліше пригадував, що Атлантський Оборотний Пакт є надією світу на збереження миру.

АМЕРИКА ЗІГНУЄ СОВЕТСЬКИЙ ПРОТЕСТ

Департамент статті оприлюднив, що уряд Злучених Держав зигнує советський протест проти Атлантського Договору і не дасть жадної відповіді на нього. У секретаріаті сказано теж, що невідомо, чи інші держави вишлють якусь відповідь.

\$43,000,000 НА ВТРИМАННЯ ПОВІТРЯНОГО ШЛЯХУ ДО БЕРЛІНА

Комісія приділила палати репрезентів ухвалила \$43,000,000 на втримання повітряного шляху між західною Німеччиною й Берліном. Цей шлях встановлено перед роком, коли Совєти почали блокаду міста.

АМЕРИКАНСЬКА МАРИНАРКА НА АТЛАНТИСЬКОМУ ОКЕАНІ

Вашингтон. — Команда воєнної флотії оприлюднює, що на підставі бюджетових видатків в 1950 р. буде втриманих 409 воєнних кораблів на Атлантському, а 285 кораблів на Тихому океанах. З Тихого на Атлантський океан буде перенесених 19 винишувачів.

ПОНАД 200 УКРАЇНЦІВ НА КОРАБЛІ ДЖЕНЕРАЛ В. М. БЛЕК

Нью-Йорк. — Кораблем Джерард В. М. Блек, на якому приїхало 826 імігрантів з європейської скитальщини в сєреду 6 квітня, вказано в листі до державній приналежності 490 поляків і 138 литовців. По релігійній приналежності було 275 римо-католиків, 196 греко-католиків, 204 жидів і 92 протестантів. За відомостями з організації, які займаються перевозом імігрантів, 210 українців приїхало під опікою Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, а около 100 під опікою Католицького Комітету. Яких 40 українців поїхали на фарми до Мериленду. Були такі, що поїхали аж до Мисисипі, інші в ближчі стейти.

ПРЕДСТАВНИКИ З. У. А. Д. К. НА КРАЄВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ СПРАВАХ

Шикаго, 7 квітня. — Від двох днів тут відбувається важлива краєва конференція в переселенчих справах, скликана з ініціативи урядової ДПІ-Комісії у Вашингтоні та в якій беруть участь представники всіх стейтових Комісій, як теж великих добровільних допомогових агенцій, що займаються переселенчими справами згідно з ухваленним минулого року законом про допущення до цієї країни 205,000 європейських збігців і переміщених осіб. В конференції беруть участь всі три переселенчі комісарі з Вашингтону, пп. Карузі, О'коннел та Розенфілд, як теж представники цієї Комісії в Європі, Мр. Сквардріллі. ЗУАДКомітет репрезентований на цій конференції своїм головою, адр. Іваном Панчуком, та екзекутивним директором, д-ром Володимиром Галаном. Для обговорення та погодження цілого ряду справ, конференція створила відповідні комісії, що ці справи розглядають. Адр. Панчук належить до комісії, що розглядає справу переселення інтелектуалістів, а д-р Галан є в комісії для переселення фермерів. У висліді конференції мають бути висісені наслідні рішення. Народи ще продовжуються.

МАЛЯР-УКРАЇНЕЦЬ ЗДОБУВ ПРИЗНАННЯ ЗА КАРТИНУ

Шерон, Па. — Ди Шерон Гералд Трибон з 1 квітня містить згадку про Олександра Мусійчука, який дістав признание за картину, яку він виставив в Клівленд Інституті оф Арт, де він є студентом. Часопис згадує, о про це писали: "Клівленд Пресс" і "Клівленд Експресс". Мусійчук згадує на виставі, це "Темпора Портрет".

ПРИГАДКА ТЕРПІНЬ І БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Нью-Йорк, 7 квітня. Місцевий "Ворлд Телеграм" у вчорашньому виданні надрукував на редакційній сторінці такого листу голови Українського Конгресового Комітету, Степана Шумейка: "Повідомлення Юнайтед Пресс з Лондону у вашому (Ворлд Телеграм) виданні з 1-го квітня описує комуністичну кампанію, скеровану на ліквідацію Католицької Церкви в країнах за залізною заслоною, наводить живі при цьому методи та називає різних духовників, що їх зліквідували червоні. Нажаль, повідомлення ЮП не згадало про ліквідацію Совєтами Української Католицької Церкви, про що в свій час повідомляла наша преса, включно з Ворлд-Телеграм. Подія заіснувала в 1945 році. Коли приблизно п'ять мільйонів українців в Західній Україні відмовились прилучитись до контрольованої Політбюром Російської Православної Церкви, Совєти виварштували цілу гієрархію Української Католицької Церкви та сотні українських католицьких священників, світських і монахів. З кінцем 1947 року останній український католицький єпископ, Теодор Ромжа в Карпатській Україні, згинув в "нещасливому випадку" з танком советської армії. З вивезених з України єпископів відомо, що єпископ Хомишин і Коциловський згинув в советських тюрмах. Інші, включно з митрополитом Сліпим, згідно з повідомленнями, висівають каторжні роботи в таборі у Воркуті, в під-арктичних копальнях вугілля, недалеко ріки Об коло Білого моря. Сьогодні немає свободи релігії в Україні, подібно як і немає свободи національної. Проте, український народ бореться за своє визволення з-під російського панування. Авангардом його визвольного руху є легендарна Українська

АМЕРИКА ЗА РОЗГЛЯДОМ СПРАДИ КАРД. МІНДСЕНТІ В О.Д.

Лейк Сокес, Н. Г., 7 квітня. Голова американської делегації на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, Ворен Р. Остин, піддержував вчора на нарадах загального комітету Генеральної Асамблеї справу повного розгляду за судів кард. Міндсенті в Мадярщині та протестантських духовників в Болгарії, як порушення мирових договорів тими країнами. Відповідну резолюцію в цій справі видавгнучи Болівія і Австралія. Вчора тільки польський представник виступив проти того а на сьогодні заподіжено виступ представника Советського Союзу.

І.Р.О. ПЛАНУЄ ЗАКІНЧИТИ СВОЮ ПРАЦЮ В ЖОВТНІ

Женева, 7 квітня. Міжнародна Організація для Збігців (ІРО) рішила вчора остеретись всіх втікачів і переміщених осіб під її опікою, що вона вже скоро задумує закінчити свою допомогову діяльність. Вважається, що в жовтні цього року ІРО закінчить реєстрацію втікачів, що можуть роз-

(Докінчення на стор. 3-тій).

ДЕМОНСТРАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ СИЛИ В ЕВРОПІ

ГЕН. КЛЕЙ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ ГОТОВІСТЬ БОРОТИСЯ
ЗА "ПРАВА ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ".

Графенверг, Німеччина, 7 квітня. — Вчорашній День Американської Армії дав нагоду американським збройним силам на європейському континенті задомонструвати однакою, як свою боеву силу, так і боеву готовість. В Німеччині та в понад 20 містах Франції, Бельгії, Люксембургу, Австрії і на вільній території Трієсту відбулися відповідні паради, в яких взяли участь більші сили Американської Армії з най-модернішим озброєнням та яким приглядалися маси місцевого населення. Найбільша парада відбулася в місті Графенверг, колишньому осередку вишколу німецької Райхсвергери. В цій параді взяло участь понад 3,500 воєнків та понад 200 танків і около 400 інших військових автомашин. З нагоди цієї демонстрації виступив головнокомандуючий американськими збройними силами в Європі, ген. Луїс Клей, заявляючи підпорядкованим йому офіцерам і воєнкам, що їхня приязнь в Європі є "символом негнучої волі нашої країни боротися за права вільної людини". В своїй короткій промові ген. Клей ствердив, що ще пів року тому американські війська в Європі мали тільки легку зброю, а сьогодні вже вони мають важку зброю, але рішуче їх легко можна перекидати з місця на місце. Американські воєнки на своїх постах в Європі мають всі причини гордитися своїм завданням. "Два дні тому" говорив ген. Клей — ми прилучилися до спільноти Атлантського пакту і гарантували вдержання миру і безпеки та протиставили агресії, якщо потрібно, силою".

СОВЄТИ ЗАКРИВАЮТЬ ВСІ СВОЇ КОНСУЛЬТІ В ІТАЛІЇ

Рим, 7 квітня. — Італійське міністерство закордонних справ повідомляє, що з 15-го квітня Советський Союз закриє всі свої консульти в Італії, як теж того самого дня буде закритий малярський консулат в Медіолані. Офіційською причиною цього подіється "адміністраційні міркування", хоч в цій советській акції не можна не добувати зв'язку з приступленням Італії до Атлантського пакту.

СОВЄТИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В СВЯТКУВАННІ АМЕРИКАНСЬКОГО ДНЯ АРМІЇ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 7 квітня. — Советські представники в Берліні порушили вчора традиції й блокаду та взяли участь в американському прийнятті з нагоди Дня Армії. Советські представники, головний політрук В. Семіонов і заступник військового губернатора, ген. М. І. Дратвін, в товаристві своїх ад'ютантів прийняли запрошення ген. Джорджа Гейса і з'явилися на влаштованому ним прийнятті.

СОВЄТИ ЗНОВУ ПОГРОЖУЮТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

Москва, 7 квітня. — Совєти постійно показують свою "могутність" у відношенні до малої Фінляндії та постійно погрожують їй, закидаючи їй порушення советсько-фінської угоди про дружбу. Відзначаючи річницю підписання договору, урядом "Ізвестія" вчора знову остерігли фінські "реакційні сили" перед порушенням договору.

ГРЕКИ ЗУПИНИЛИ НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ В ГОРАХ ГРАММОС.

Атени, 7 квітня. — Командування грецької армії повідомило про остаточне здержання наступу большевицьких партизанів в горах Граммос, що його вони були розпочали минулої неділі при явній допомозі Албанії, заповідаючи рівночасно успішну протипацію. На прохання грецького уряду Балканська Комісія ООН вислала на фронт двох спостерігачів, щоб вони розглянули та оцінили положення.

(Докінчення на стор. 3-тій).

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПОСТАВИЛИ УЛЬТИМАТ УРЯДОВІ.

Нанкінг, 7 квітня. — Тут з поінформованих джерел виявляють, що китайські большевики звернулися з ультиматом до діючого президента ген. Лі-Чунг-сина, домагаючись повної капітуляції та "включення" урядових збройних сил в большевицьку "визвольну армію".

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second-Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАРАДИ СЕРЕД ДУШНОЇ АТМОСФЕРИ

В Нью Йорку почалась нова сесія Асамблеї Об'єднаних Держав, яка є продовженням тих нарад, які не покінчено минулої осені в Парижі. Сесію розпочато зараз по підписанню у Вашингтоні представниками 12 держав Північно Атлантичного Пакту Оборони. Дехто не вважає випадком, що ці дві події зійшлися, але добре обдуману маніфестацію тих сил, що змагаються в сучасну пору до тривкого й справедливого миру в світі.

Замітне, що не видно в нікого з делегатів, що прибули на наради Асамблеї Об'єднаних Держав, ніякого одушевлення. Навпаки, відчувається тривого перед якоюсь не дуже примисною несподіванкою, завважається нехит, апатію. Во такі не дуже потішні це явище, коли навіть на теплу згадку про президента Франкліна Д. Рузвельта, головного будівничого Організації Об'єднаних Держав, та про його змагання до світового миру і світової справедливості ніхто не ворохнувся і не сплеснув руками. А про це згадував д-р Герберт В. Еват, австралійський міністер справ закордонних і теперішній президент Асамблеї О. Д., на самому початку мабуть з наміром, щоб викликати серед делегатів сердечніший настрій та внести якусь теплоту в холодну і непривітливую атмосферу.

Не можна сказати, щоб Об'єднані Держави були такою мертвою міжнародною установою, за яку її вже дехто має головизно через те, що постійний советський спротив не дає їй розпустити крил. Є у неї позитивні, нагледні досягн. як от в справі Палестини, Кореї, Ірану чи Кашміру; є підготовлене міжнародне законодавство в справі народолюбства чи в справі охорони прав людини. Уже ті досягн. вказують, що Об'єднані Держави могли б виконати величезну роботу і стати найважливішим, світовим трибуналом у міжнародних проблемах, а тим самим заборолем світового миру. Проте вони покищо цією міжнародною установою не є, бо не мають реальної сили, яка б в міру потреби могла примусити кожного члена повишуватись їх принципам та статуту. Наразі куди вимовніше промовляє до світу генерал Омар Н. Бредлі, шеф штабу Американської Армії, як заявляє у дні отворення сесії Асамблеї Об'єднаних Держав, що Північно Атлантичний Пакт Оборони може стати в мілтарному розумінні для безпеки Злучених Держав так само важким, як важкою є тепер атомовою бомба. Цим реалістичним підходом ген. Бредлі цілком певно не хотів порушити авторитет Об'єднаних Держав, бо він сам є гарячим прихильником цієї установи. Він тільки сказав таке, що є правдою, за якою тепер оглядаються різні народи, чуючись загроженими з боку комунізму та советської агресії. Всі вони, бачучи безсилність Об'єднаних Держав, звертають пильнішу увагу на дійсну силу, а такою являється в сучасних обставинах Північно Атлантичний Пакт Оборони. Проте великою моральною силою, Об'єднані Держави залишаються надалі. Тому не можна ставитись легковажно до Об'єднаних Держав. Це ідеал, який повинен здійснитись. Зокрема не можна легковажити собі теперішньої сесії Асамблеї О. Д., де буде мова про народолюбство, переслідування комуністичними режимами Церкви та про охорону прав людини.

Ще додамо, що ця сесія О. Д. є доброю нагодою теж і для висвітлення мучництва українського народу і ми віримо, що ця нагода буде використана для української справи Українським Конгресовим Комітетом та Панамериканською Українською Конференцією.

ФІНСЬКА ЗАГАДКА

Після кількох разів згадок в советській пресі про загадкові, «лови американців на вовків у Фінляндії» прийшли вісті з Гелсінкі про велике комуністичне віче, улаштоване в столиці старанням тамешної Комуністичної партії для посилення приязні з Росією. Знов советська преса розкритчалась, що американці не приїхали до Фінляндії поховати на звичайних вовків, а за чимось іншим. Легко догадатись, що як віче, так і усі ці «вісті» аранжовані одною й тою самою агенцією, центральною якою у Москві, на Кремлі.

Не тільки закордонний світ, але й самі фіни прямо дивуються, чому Росія не перетягає своєї Залізної Заслони поза кордони Фінляндії. Фіни признають, що докищо, вони мають свободу в своїй країні, але Росія може їх кожної хвилини цієї свободи позбавити в подібний спосіб, як позбавила свободи інші народи й країни. Вона може скласти свою п'яту колону на такі розміри, що в потребі могла б через одну ніч настановити в Гелсінкі свій уряд. Вона може навіть піти відвертою агресією проти держави. Правда, Росія двічі потерпіла невдачу в Фінляндії у недавніх виконанні своїх агресивних намірів, однак тепер, коли Фінляндія має з Росією договір про взаємну допомогу

перед закордонним ворогом, вона може на підставі цієї умови зробити з Фінляндією все, чого їй захочеться. Як приклад поневолення нації на підставі договору з Росією пригадують фіни Естонію. Коли їм приходить згадувати про естонців, як про своїх сусідніх племенників, то кажуть з гіркою усмішкою: «Про них уже не чути. Здається, вони вже пропали».

Поведінка Москви супроти Фінляндії насуває поважні побоювання. Совети зайняли Карельську півщину, запечатили свої границі з Фінляндією, а фіни дуже швидко виборалися з цієї території. Там тепер цілком пустеля: нема ні домів, ні управних господарств. Таке саме зробили Совети в прибережній полосі в Порккалі, де росіяни теж відмежували себе від фінів. Туди вони спроваджують робітників з Росії, щоб не брати фінів. А коли військові або цивільні люди з Советів ідуть через Гелсінкі, то їх саджають до окремих залізничних возів, у яких устатковані советські воїни з крісами.

Отже назверх в Фінляндії виглядає найспокійніше. Але советське поведіння насуває горі думки на фінів. Вони не відчувують і ждуть з острахом, коли то Росія загарає цілковито ще й свого «найближчого союзника».

Микола Чубатий.

Проф. Мозлі про російську експанзію та про Україну

У випуску американського славістичного журналу "The American Slavic and East European Review", за жовтень 1948 року, появилася стаття проф. Філіпа Мозлі з Колумбійського університету, на яку варто звернути увагу українського громадянства не тільки в Америці, але також в Європі. Стаття проф. Мозлі важна не тільки своїм оригінальним, справді поступовим, науковим поглядом на способи російської експансії на неросійські території, але також з огляду на саму особу автора.

Проф. Мозлі — це історик східної Європи на Колумбійському університеті, де він є одним із директорів так званого "Russian Institute", установи створеної при цим великим американським університеті для дослідів над Советами коштом Фондації Ракефелера. Це людина величезного знання справ східної Європи із оригінальних студій над цим тереном. Знає він кілька мов, між ними теж російську і українську. Коли в році 1942 автор тих стрічок мав рідку приємність пізнати проф. Моз-

лі, як він був науковим радником в департаменті стеїту, то на велике своє здивування застав на його бюро велику історію України М. Грушевського. У часі великої війни американський уряд покликав його на наукового радника в справах східної Європи. Проф. Мозлі був до закінчення війни головою американської комісії, яка визначувала територію Вільної Мста Триесту. Після тої своєї офіційної місії він повернувся до Нью Йорку. Тепер працює в Російському Інституті.

Як ачений спеціаліст історії Східної Європи він є мабуть не першим американським професійним істориком, що визволився з імперіалістичних російських туманів, які окутують цю науку з одного боку під впливом реакційних російських істориків, що позакоплювали катедри на американських університетах, з другого боку під впливом кількох американців, що студіювали історію Росії за царату і приймають історичні погляди Ключевського за вершок усієї історичної мудрості щодо східної Європи. Правда, маємо ми теж в Америці американців, що студіювали Росію в Росії вже за советської влади, та ці йдуть до лінії історичних поглядів теперішньої офіційної російської історіографії, що небагато відходить від поглядів царських істориків, коли йдеться про народи поневолені Москвою.

Першим могутнім ідеологічним кличем, що його Москва використовувала для помирнення свого панування на територіях неросійських, був клич спільної православної віри. Цей клич став головною підвалиною будови російської нації вже від 15-го століття, коли Москва по упадку Візантії проголосила себе Третім Римом та столицею православного світу. «Ролі релігійного фактора — пише автор — у формуванні російської національності не треба легковажити.» «Львівність до російської церкви та львівність до царя були ідентичними поняттями вже у часний російський історії». Автор стверджує відомий факт, що до 1905 року особа охрещена в православ'я не могла змінити віри. Коли ж йдеться про українців — ми додамо — то й по 1905 році українці православний не міг перейти на греко-католицизм, тільки вже скорше на римокатолицизм, бо унія для Москви все була більше небезпечною ніж римокатолицизм. Це був шлях, по якому по 1905 р. сполучилася українська Холщина, насильно переведена Москвою на православ'я.

Коли йдеться про ролі православ'я в поширенні московської експансії в Україні, проф. Мозлі пише таке: «Спільність релігії була важним помічним фактором у формуванні московської Росії або Московії та об'єднуючим її експанзію, щоб розвинути в Російську Державу... Це антагонізм поміж польським Католицизмом та українським Православ'ям в середині 17-го століття поміг більше ніж який другий чинник у відділенні більшої частини України від Польщі та в поступенні її (України) поглищенню Росією. Спільність віри між росіянами та українцями також приприяла появу самосвідомого українського Націоналізму на російській Україні, аж доки не стала ширитися світська освіта під кінець 19-го століття та не стала пошляти інтелігенцію прямо зі села — осередку української мови та традиції, заки вона перейшла через русифікаційні впливи українських міст... В російській Україні свідомість національної окремішності розвинулася яких дві генерації пізніше ніж в Галичині під пануванням Австрії, де зудар поміж уніятською церквою українців та католицькою поляків приспівувала кристалізацію та почування окремої української національності».

Погляди безперечно цікаві, ще й до того висказані далеким від України американцем англосасом, набути його власними студіями. Москва в користи використовувала спільність православної віри також на території Білорусі та серед християнських народів на Кавказі, грузинів та вірмен.

Мені буде дуже приємно познайомитися з вами, товаришеш по долі, — заговорив до мене, оглядаючи камеру й мою постіль, що складалася з шуби і сак-вожжа. — Вивіска у мене грецька, а ім'я російське. Нападді, Петро Павлович. І от, дякуючи тому, що мій «грецький» батько одружився з моєю «російською» матір'ю, нині ГПУ має на своєму безплатному утриманні зайвого ідиота. Коли померли мої старенькі, я приємно думав до дядькових грошей і жив у нього в станції Барнянській до цього самого йолосського розкуркулювання... А коли дядько мій у 1929 році розумно відійшов у вічність, я звязав до закордонних поїздок... Помітивши, що я з зацікавленням починаю його слухати, він ще жвавіше й барвистіше продовжував свою розповідь, часто уриваючи її кашлем.

Власне кажучи, я не їздив за кордон, а мене возили грецькі матроси у вугіллі й інших білих речовинах. Ви тільки не дивуйтеся, що я чорне зовсім білим... Нічого не відієш: виявляється вплив советської ідеології... Так. Отже, за це я платив їм чистою валютою, а матросики мені — цілкомовито безпечною і переїздом до Костянтинополя й назад. Пачкарство — річ хороша, з усікими пригодами й небезпеками... Воно, як і багатство, подібне до морської води: що більше її питимеш, тим дужче палитимеш спрага і тим швидше загинеш. І от, коли треба було спинитися і більше не їздити в цей проклятий рай, я ще раз захотів побути на рідній Кубані, і в'їзти виявився на північних берегах Понту Евксинського... Фатальна випадковість штовхнула мене на зустріч із агентами ГПУ, і я потрапив у їхні пазури. А тепер, як бачите,

вони хочуть перетворити мене, кавказького напівгрека, на турецького шпитуна... Але це їм не вдасться... Раптом він трохи підвівся з ліжка, заплескав у долоні і, витягнувши шию вперед, а головою назад, на все горло закричав: — Ку-ку-рі-ку-у-у!

За дверима стало чути швидке наблизкувани кроки, потім сильний стукіт у двері і грізний викрик вахтера: — Що там таке? Глядіть мені, а то переверну в карцер. — Без тебе, орле, знаємо! — збуджено, блискаючи червоними очима, відповів у двері Нападді, і знов сів коло мене. Ще з більшим зацікавленням я став його розглядати. Він, очевидно, помітив на моєму обличчі вираз певного сумніву щодо нормальності його стану, і почав мене заспокоювати: — Далеке буде...

Вони хочуть перетворити мене, кавказького напівгрека, на турецького шпитуна... Але це їм не вдасться... Раптом він трохи підвівся з ліжка, заплескав у долоні і, витягнувши шию вперед, а головою назад, на все горло закричав: — Ку-ку-рі-ку-у-у!

За дверима стало чути швидке наблизкувани кроки, потім сильний стукіт у двері і грізний викрик вахтера: — Що там таке? Глядіть мені, а то переверну в карцер. — Без тебе, орле, знаємо! — збуджено, блискаючи червоними очима, відповів у двері Нападді, і знов сів коло мене. Ще з більшим зацікавленням я став його розглядати. Він, очевидно, помітив на моєму обличчі вираз певного сумніву щодо нормальності його стану, і почав мене заспокоювати: — Далеке буде...

Вони хочуть перетворити мене, кавказького напівгрека, на турецького шпитуна... Але це їм не вдасться... Раптом він трохи підвівся з ліжка, заплескав у долоні і, витягнувши шию вперед, а головою назад, на все горло закричав: — Ку-ку-рі-ку-у-у!

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

Ні Паризький, ні Американський меридіан, на яких нам треба діяти, не можуть бути перешкодою в нашій роботі!.. Ворогів наших і зрадників ми знайдемо й там...»

Кінець-кінцем, через війни й національно-революційні потрясання народів, ми доведемо їх до всевітньої большевицької революції, і планета наша стане комуністичною!..

Залізними ланцюгами ми заженемо людство в рай! Шлях цей лежить через ГПУ і, коли всі люди стануть нашими співробітниками, влада й насильство відірвуть і на землі на-

стане вік свободи і всеохоплюючого щастя!..

...І ще пригадався мені англійський пароплав у Феодосії, на якому в 1920 році я готувався був евакуюватися з Криму, але в останню хвилину покинув його поклад, щоб пуститися в багаторічне тяжке плавання бурхливим і бентежним морем советського життя!..

І коли інші, перефарбовуючись у червоний колір, приємкувались до большевицького пірижка, а залишався осторонь з надією на крах московської тиранії, і в безнастанних скитаннях і жебрацькому животинні витрачав

свої молоді роки... Життя наше осяювалось евангельськими істинами, а силу для боротьби з войовничим безбожництвом ми черпали в стародавній мудрості!..

Чи вистачить мені тепер сил стійко до кінця стерпіти всі ці випробування, не зречтись своїх переконань, якщо доведеться за них потрапити в «нульову» камеру і зазнати тяжких інквізиторських тортур?

«Ах, чому я не поїхав тим пароплавом бодай за Костянтинопільський меридіан?» — затрепетало в моїй душі пізнє каяття й жаль за втраченою можливістю.

Я кинувся від тяжких дум і спогадів і раптом «страшна, безпорадна самотність охопила мене і стала стискати темно-жовтими квадратами камери».

А просто із стіни дивились на мене кимось вирізані по стіні грізні слова:

«Хто входить — не журись, хто виходить — не радується!»

НАПАДІ І КАМЕРА № 9

На світанку наступного дня в коридорі знялась якась метушня, чулося стримані голоси, і чийсь тверді кроки стали наблизатися до моєї камери. Завишало залізо замків і закриміди засуву, двері здригнулись і відчинились. Я підвівся з ліжка і побачив маленького чоловіка, років 30, з валізою в руках. Він мав неглене і дуже змучене обличчя, підпхулі й червоні з безсоння та електричного світла, блукальні очі. На ньому було поношене суконне вбрання, драпі черевник на ногах і зім'ята кепка. Він кинув у жукот камери відчинену порожню валізу і, привітавшись, сів поруч мене на ліжку, і протрудженим голосом почав розповідати про себе: — Даруйте, я не сподівався, що знайду тут живу людину.

*) Петлюру вбито в Парижі, а Троцького в Мексикі.

Дальше буде...

ЗА ДУШУ ДИТИНИ — ОСНОВУ НАЦІЇ

(Завдання й праця ОПДЛ)

Сучасний трагічний період української історії диктує всієї українській еміграції, з якого часу вона не походила б і де вона не жила б, особливу турботу про долю молодого покоління, про його національне збереження й національне виховання в умовах, що їх створює життя на чужині.

Поруч рідного дому і рідної школи одним з найцінніших засобів національного виховання української дитини й молоді на чужині є рідна дитяча й юнацька література. В умовах нової післявоєнної дійсності проблема цієї літератури стає особливо актуальною й особливо важливою, та й вимагає особливого піклування.

Свідомість ваги цієї літератури і була спонукою для окликання в Німеччині, в Мюнхені, весною 1946 р. окремого письменницько-педагогічного з'їзду, у висліді якого, після дводенних нарад, створено окреме Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова. Об'єднання, відоме в скороченні як ОПДЛ, приступило зразу ж до розробки теоретично-наукових та й практичних питань, зв'язаних з дитячою літературою та її ролю в умовах еміграції. Згуртувавши найважливіших сучасних дитячих письменників на еміграції, а поруч з ними і літературний доріст, дали ряд публікацій, літературознавчих, мистецьких, образотворчих і композиторських творів дитячої пісні й музики, об'єднання вступило до відносно короткого часу свого існування проробити роботу, яка вже сьогодні є неперервним вкладом в українську культуру. Діяльність ОПДЛ дуже скоро зустріла повне признание українського громадянства та апробату центральних українських установ, так, що сьогодні є воно єдиною та єдиною компетентною й найвищою нашою установою на еміграції для справ дитячої літератури і її видань.

Вже самі з'їзди ОПДЛ є великим творчим досягненням, дякуючи глибоким і зосім новим у нас своєю тематикою доповідям і цій творчій роботі думки, що проходила під час з'їзду, а відтак виявлялася низкою теоретично-наукових та літературознавчих праць і статей, друкованих у всіх збірниках і журналах (як МУР-збірники літературно-мистецької проблематики, „Арка“ — журнал літератури й мистецтва) та пресі на терені Німеччини й поза нею. Свою ціну мали і ці доповіді членів ОПДЛ, що відбувалися в більшості українських скупчень у Німеччині; часто в сполучі з авторськими вечорами та виставкою дитячих видань, що їх влаштувала дирекція Музею-Архіву Української Вільної Академії Наук.

Маючи на увазі збагачення нашої дитячої літератури новими творами, ОПДЛ провело досі два літературні конкурси, які, хоч і не дали творів великої вартості, все ж були ще одною актуалізацією питання творчості для дітей серед письменників і, головне, ставили нові і мистецькі і тематичні та жанрові вимоги. Реальні потреби в дитячій літературі, що так гостро відчувалися вже з перших днів по закінченні війни, казали об'єднанню взяти теж на себе непомірне важке, в умовах повоєнної Німеччини, завдання створити окреме видавництво дитячих книжок і дитячого журналу. Сьогодні це видавництво під назвою „Нашим Дітям“ має в своїх білях кругло 40 випусків дитячих видань, а журнал „Малі Друзі“, хоч без власної ліцензії, виходив, дякуючи ОПДЛ, далі в Німеччині, закінчуючи в 1948 р. дванадцятий рік свого існування. З моментом грошової реформи в Німеччині видавництво зазнало болючого удару, але сьогодні, дякуючи головному субсидії Центрального Представництва Української Еміграції, воно продовжує далі свою корисну діяльність. Видання ОПДЛ поширені сьогодні вже не тільки в Німеччині, вони опинилися в руках українських дітей у всіх країнах, де живе українська еміграція. Дальший розвиток видавництва з метою задоволення повної потреби дитячої літератури і в майбутньому — це одне з найважливіших завдань ОПДЛ і взагалі всієї нашої еміграції.

Безперечно одним з найцінніших досягнень ОПДЛ буде перша в нас Українська Дитяча Енциклопедія, книга знання для наших дітей, що до її опрацювання приступило Об'єднання ще в 1947 р. В енциклопедії найбільше місця буде присвячено українознавству. В опрацюванні поодиноких

І.Р.О. ПЛАНУЄ ЗАКІНЧИТИ СВОЮ ПРАЦЮ В ЖОВТНІ (Докладання зі стор. 1-ої)

раховувати на її допомогу, а до найближчого грудня всі аті-качі під опікою ІРО мали б рішитися на переселення, репатріацію або на постійний побут в країнах їхнього теперішнього перебування. Піклування ІРО склятьцями мало б закінчитися з днем 30-го січня наступного року, а після червня 1950 мала б перестати існувати і сама ІРО.

32,000,000 ТЕЛЕФОНІВ В З.Д.А.

Нью-Йорк. — Американський Телефонний Телеграф Компані оповіщує, що випroduce трьох з половиною років від початку другої війни система телефонів Вел встала понад 10,000,000 нових телефонів. З кінцем березня загальна кількість телефонів по домах та підприємствах вносить 32,000,000.

ділянок знання беруть участь наші фахівці-науковці, а загальну редакцію веде відомий видавець, автор низки писань для дітей, теперішній голова ОПДЛ, Юрій Сірий. На цьому місці треба сказати про цю болючу втрату, яку потерпіла енциклопедія через смерть свого цінного співробітника, проф. Івана Раковського, який і не встиг закінчити своєї праці, зокрема про визначних українських учених, дослідників і винахідників і де в чий прогалину хтось інший зможе тепер заповнити.

Велику і першу цього роду працю взяло на себе ОПДЛ, приступаючи до опрацювання бібліографії всієї нашої дитячої літератури. Бібліографію опрацює окрема комісія, дарма, що працю її дуже утруднюють еміграційні умови, передовсім брак бібліотек.

Дякуючи дотеперішній наполегливій праці ОПДЛ, питання української дитячої літератури, як окремої і при тому особливо вибагливої щодо своїх літературно-мистецьких, а через це і виховних критеріїв ланки нашого літературного процесу взагалі, одне питання вийшло вже рішуче і раз назавжди з цього неокресленого-пливкого стану та й з цих форм примітивізму, а то й невідлства, в якому воно знаходилося в нас ще такі недовідна. Сьогодні воно займає вже свою тверду позицію і в українському літературознавстві та й у свідомості широких кол українського громадянства, яке, всупереч недовідному часу, ставить сьогодні шораз ясніше й шораз рішучіше свої літературні та мистецькі вимоги до видань для дітей і молоді. Сьогодні вже ніяк не може бути місця для експериментів над дитячими душами, якими є власне всякі не тільки нелітературні і немистецькі видання для дітей, але просто неграмотні, які все ще намагаються продіставитися до рук наших дітей, використовуючи для цього патріотизм-громадянства, а бува, і поважні установи. Такі появи і громадянство і ОПДЛ мусять послідовно поборювати, лаборуючи всякий примітивізм та й нефахотість власне в такій важливій і відповідальній справі, як дитяча

УКРАЇНЦІ І ВІЛЬНО

Від деякого часу між білоруськими і литовськими політиками ведеться спір за місто Вільно. Це є спір між двома народами, які колись входили у склад Великого Князівства Литовського. Менший з цих народів, литовський нарід, мав вже свою самостійність впродовж 21 років, а другий, більший і дійсний господар колишнього В. Кн. — Білоруси, від 154 років навіть і цього короткого періоду самостійності не міг вибороти і досі кривавиться в тяжких змаганнях з окупантами.

Коли якась багата-національна держава розпадається, а на її руинах замішкати народи творять свої власні державні організації, тоді кожний з цих народів повинен зайняти ці території, які він в більшості замішкє. Ми, білоруси, хотіли і маємо величезну симпатію до литовського народу, з яким більш 500 років жили в нечуваній історії світу згоді, то коли думка про відновлення Великого Князівства апала, мусимо при творенні своєї держави змагатися до об'єднання всіх тих земель, де природно й в більшості живуть білоруси. До таких земель належить і Вільно з округою. Не є таємницею, що в Вільні від найдавніших часів процент литовців був дуже малий.

Але не йдеться тут про те, щоб довести неправильність литовських домагань до міста Вільна. Справа в відношенні до цієї проблеми інших народів, а саме українців.

В „Свободі“, ч. 54 з 8. березня 1949 р., був надрукований звіт з святкування Дня Незалежності Литви в готелі Рузвельт в Галівуді. На тім святі були і представники українців п.п. інж. Л. Романюк і Микола Новак. В привітальній промові вони зазначили, що українці, як і литовці, мають право на свою державу.

В часі коли серед білорусів і українців, як в краю, так і на еміграції, існує кров'ю закріплене побратимство, коли оба народи не називають себе інакше як „брати українці“ і „брати білоруси“, цей вислів українських представників на литовському святі, білоруси мусять прийняти як давку гірчичі, подану йому його південним братом. Більш таких давок, а може поважно захитатися відвічна приязнь двох найбільших поневоленних Росією народів, з чого напевно буде

література. „Дитячий письменник — післанство Богом дане, писати для дітей — священна служба, що до неї треба влягати ризи на себе“ — оці слова Катрі Гриневичевої, сказані на першому з'їзді ОПДЛ, з'ясовують все: в них і вся теорія дитячої літератури і вся її вага та відповідальність і перед Богом і перед нацією за душі дітей. Але вони одночасно остерога для непокликанних до цієї великої служби, якою є виховання дитини в мистецтві і через мистецтво, як цей шлях, що веде до повноти й світлості душі.

(Кінеш буде).

дуже тішитися в першу чергу наші „старі брати“ мислєлі.

Я особисто є неоправданим оптимістом і хотів би цю цілу неприємну справу бачити не в ворожій наставленні, чи навіть у браку симпатії українців до нас, білорусів, а в незнанні історії найбільшого свого сусіда-приятеля. Здається мені, що час вже нам ближче пізнатись. Взаємознання білорусів і українців принесе лиш користь обома народам, особливо в добі їх рішальних змагань за незалежність.

Ми щиро бажаємо українцям чим скоріше мати ім дорогий Львів в справжніх українських руках, але долю Вільна так хочемо самі вирішувати.

Мгр. Андрій Грицюк.

ПРИКЛАДНА ПРАЦЯ ПЕРЕ- СЕЛЕНЧОГО ОСЕРЕДКУ В НЬО ОРЛІН.

Філадельфія, 7. квітня. — З канцелярії ЗУАДКомітету з признанням підкреслюють прикладну працю Українського Переселенчого Осередку в Нью Орліні, що знову проявилось два дні тому при відборі нових українських імігрантів з пароплава „Дженерал Тейлор“. При погляді ж у ванні формальностей українських імігрантів та відповідним піклуванням над ними зацікавилось головно Іван Зазуля, молодший, та О'Крепкий, як теж ім допомагала Місс Оксана Прістай зі Саут Каролайни, що в тому часі була у відвіданні в Нью Орліні. Від централі ЗУАДКомітету був на місці д-р Володимир Галан. Транспорт на „Дженерал Тейлор“ приїхав старанням ЗУАДКомітету 34 нових імігрантів, з того більшість до Шінга і інші до Каліфорнії.

ФРАНЦІЯ ПРОХАЄ ЗВІЛЬ- НЕННЯ ФОНДІВ

Париж, 6 квітня. Тут заявляють, що в найближчому часі французький уряд прохатиме звільнення для його цілей приблизно 900,000,000 доларів з плану Маршала. Вважається, що адміністратор плану Маршала, Пол Дж. Гофман, готовий задовольнити це прохання французів, створюючи цим прецедент для подібних домагань теж інших партнерів цього плану.

ПИСАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСАНОК ПРЕДМЕТОМ СТАТТІ У ЩОДЕННИКУ

Мінеаполіс, Минн. — Щоденник „Мінеаполіс Аргус“ з 17 березня помістив довшу статтю про „надзвичайні великодні яйця“, які у Мінеаполіс пише українка Марія Процай. Вона є головою комітету, продажу великодних писанок при церкві св. Михайла, з чого дохід призначений на висилку допомогових лачок для бідних родин в Європі. Під статтю поміщена світлина українських жінок, як вони пишуть писанки. Жінки зодягнені в українських народних костюмах, а між ними є один хлопець. Імена такі: Ольга Кропач, Анна Комар, Люба Перчин, Роналд Горбуль, Вирджінія Пилатюк, Елеонор Кошуба, Марія Процай і Вайолет Герман.

За масову участь українців у маніфестації „Дня Лояльності“

Ініціативний Комітет української участі у великій загально-американській маніфестації „Дня Лояльності“, що має відбутися в дні 30-го квітня на 5-тій Евно в Нью Йорку та що буде рівночасно виявом американської єдності і рішучості проти більшовизму та його п'ятиколонників в цій країні, які того ж дня будуть демонструвати на 8-мій Евно, робити дальші інтензивні заходи для гідної репрезентації українців. Ініціативу в цій справі, як відомо, перебрали американсько-українські ветерани. На чолі загального Ініціативного Комітету стоїть Володимир Бакад, а його співробітниками є Володимир Шипка від ветеранів та адв. Микола Гаврилко від „цивільних“. Комітет докладає всіх зусиль, щоби українська участь в маніфестації „Дня Лояльності“ була якнайбільш масовою та організованою, але тут потрібна якнайтісніша співпраця та допомога з боку всіх громад мітрополітальної округи Нью Йорку і Нью Джерзі. Організація маніфестації зв'язана теж з деякими видатками, головню на підготовку відповідних таблиць і транс-

парентів і т. п., отже і тут повинні допомогти всі українські громади і їх товариства та організації мітрополітальної округи. Для обговорення і вирішення тих всіх справ скликається на найближчу неділю, дня 10-го квітня, наради представників всіх українських громад мітрополітальної округи (Нью Йорк і околиці, Джерзі Сіті, Ньюарк, Елизабет, Байон та всі інші) та їх громадських організацій і товариств, як теж поодиноких заінтересованих в цій справі осіб. Наради відбудуться в Демократичному Клубі в Нью Йорку при 59 Ст. Марк Плейс в год. 7-мій ввечері. Прохатиме всіх заінтересованих, щоби доконче прибули на ці наради в так важливий для нас усіх справі, щоби український голос в цій проти-більшовицькій маніфестації своєю могутністю відповідав українській боротьбі проти більшовизму за залізною завісою.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ І Є В ПРОДАЖІ ДОКУМЕНТАЛЬНА ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ (УПА)

в англійській мові,

видає
УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ
АМЕРИКИ

Ukrainian Resistance

THE STORY OF THE UKRAINIAN LIBERATION
MOVEMENT IN MODERN TIMES

published by

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
New York, 1949.

Книга має 23 розділи, в яких подана систематично історія Українського Визвольного Руху та очолюваної УКРАЇНСЬКОЮ ПОВСТАНСЬКОЮ АРМІЄЮ (УПА) боротьби за волю і державну незалежність, Українського Народу в останніх часах.

UKRAINIAN RESISTANCE — це перша, видана в англійській мові, повна і документальна історія Українського Визвольного Руху наших часів.

UKRAINIAN RESISTANCE — це документальна історія боротьби Українського Народу проти тоталітарних нацистського і більшовицького ворогів людства.

UKRAINIAN RESISTANCE — це документальна історія найбільших злочинів, поповнених нацистами і більшовиками над Українським Народом.

UKRAINIAN RESISTANCE — це епопея терпіння і героїзму Українського Народу в боротьбі за волю та документ його життя, часті і творчості в найгірших часах.

UKRAINIAN RESISTANCE — це історія легендарної Української Повстанчої Армії, що своєю кров'ю та своїм героїзмом записує одну з найславніших сторінок української історії.

UKRAINIAN RESISTANCE — це книга, що має сказати світові ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ І УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ТА ПРО ЙОГО ГЕРОЇЧНУ І ЖЕРТВЕННУ БОРОТБУ ЗА ВОЛЮ, ДЕМОКРАТІЮ І ЗА СПРАВЕДЛИВИЙ МИР У СВІТІ.

UKRAINIAN RESISTANCE — це книга, що повинна стати ЛЕГІТИМАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ЙОГО ПРАВА НА САМОСТІЙНЕ, ДЕРЖАВНЕ ЖИТТЯ.

НЕГАЙНИМ І НЕВІДКЛАДНИМ ОБОВ'ЯЗКОМ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ МУСІТЬ СТАТИ СПРАВА ЯКНАЙВІДШИГО ПОШИРЕННЯ ЦЕЙ КНИГІ СЕРЕД СВОЇХ І ГОЛОВНО СЕРЕД АМЕРИКАНЦІВ ТА САМОМУ ПОЗНАЙОМИТИСЯ З НЕЮ.

Книга видана на гарному папері і в твердій окладці. Вона має в тексті три карти: української етнотериторії, стратегічного положення України в світі та теренів боротьби УПА, як теж 13 фотографій з боротьби УПА.

Ціна книжки \$3.00.

Книгу можна купити або замовити поштою, з рівночасною пересилкою належності, в:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ! СТАРАННЯМ ПЕРЕСЕЛЕНЧОГО ОСЕРЕДКУ

— відбудеться —

ДОКЛАД:

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ,
А ЗОКРЕМА У ФІЛАДЕЛФІЇ.

Виголосить його д-р П. ДУБАС

В СУБОТУ, 9. КВІТНЯ 1949

В ДОМІ ГОРОЖАН, 847 Н. ФРЕНКЛІН УЛ.

Початок год. 7:30.

Запрошуємо всіх громадян, зокрема нових імігрантів, для яких багато річей буде цікавих. Після реферату дискусія і встановлення постійних зборів і дискусійних вечорів.

П. Стасюк
124
Перша Евєня Нью-Йорк 3.
(між вулицями 7.юю а 8.юю)

СПЕЦІАЛЬНО ЗНИЖЕНІ ЦІНИ до 9. квітня 1949 включно

НЕНОВІ ШИННИ
ЗАДНІ (ЦІЛІ) . . 83¢ фунт

ВУДЖЕНІЙ
ТЕНДЕРЛОЙН . 73¢ фунт

НОВБАСА СІКАНА
ПЕРШОЇ ЯКОСТІ 57¢ фунт

СОЛОНІНА
СОЛЕНА (ГРУБА) 13¢ фунт

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Свято в честь Т. Шевченка.

В дні 27 березня 1949 року бостонська громада, згуртована при укр. гр. кат. церкві, влаштувала концерт, присвячений 135-літньому уродинам генія українського народу, Тараса Шевченка.

Концерт виявив незвичайно совісне виконання доручених завдань з боку виконавців. Тому свято випало гідно та величаво.

Перш за все треба підкреслити, що декоративний відділ святочного комітету, під умілим керівництвом пані Федорів, доложив усіх старань, щоб улаштуванням естетичної сценічної обстановки відповідно до ваги свята піднести святочний настрій. Сцену обриваво сміливим вином з тризубом по середині на тлі вишиваної скатерті. На сцені між пальмовими гілками на тлі килима красувався прикрашений вишиваними рушниками портрет Шевченка, а на застелену вишиваною скатертю столі приміщено безсмертний Кобзар. Свято заілюстровано від співання американського гімну та Заповіту Т. Шевченка. Тоді відома адвокатка, панна Чопик, виголосила дуже змістовну святочну промову в англійській мові, в якій змалювала життєвий шлях пророка України. Промова зробила велике враження, особливо на чужих прийнятих гостей, котрі може вперше почули про великого барда України. Після цієї промови хор укр. гр. кат. церкви в Бостоні відспівав „Садок вишневий коло хати“. Цей хор, що так розвинувся за два ро-

ки жертвенної та наполегливої праці його скромної та милої молоді диригентки, пані Г. Сидорак - Гер, з'явився на сцені в своїх мальовничих народних строях. Своім добрим репертуаром викликав незаперте враження на слухачах.

З черги слідував святочний реферат д-ра Т. Корещького. В ньому прелегент обговорив найголовніше з творчості Т. Шевченка та її вплив на боротьбу українського народу за визволення.

Потім від українських дітей Іруса Кондра зложила китицю квітів перед портретом Шевченка з вродливим обітом — „не спочити, поки серце б'ється в груди, поки наша Україна вільною не буде“. Після того пані У. Равчук з незрівняною експресією відіграла на піанно твір Шопена. Відтак виступила пані М. Гримак-Зін та з великим чуття віддеклямувала поему Шевченка „Тополя“. Цю прегарну деклямацію публіка слухала з запертим віддихом.

Першу частину свята закінчив о. Гр. Том, парох укр. гр. кат. церкви, заклик до племені рідної мови та української культури на американській землі. Визвав звернути особливу увагу на українське шкільництво на землі Вашингтона. Другу частину свята продовжував хор пісню „Розрита могила“ — композиція Котка. Після того панна Г. Дмитрів, уродженка Америки, виголосила вірш Шевченка: „І знову не принесла... Вірш виголошений був такою чистою українською мовою, і з такою гарною дикцією, що малося враження, якби вона від дитини чула лише українську мову, що може стати гарним прикладом для інших американців українського походження. Деклямації перепліталися знову виступами хору тим разом з знаним „Щедриком“ Леонтовича.

Захоплення публіки викликають рецитати наших найменших в українській і англійській мовах. Маленька Кароліна Мадж, знана з попередніх виступів, з дитячою ширістю виголосила вірш Шевченка „Вордс оф Майн“, а Іванна Джедович вродження декляматорським хистом та милозвучним голосом „Сонет іс комінг“. В українській мові маленька Іруса Турчин відшебетала вірш Уляни Кравченко „Я маленька українка“ і Шевченка „Учітеся брати мої“.

ВІТЕРАН 30 ЛІТНЮЮ РУКОЮ ПРИ ПРАЦІ. — В часі промислової виставки в Шікаго виступали воєнні ветерани, виконуючи різні роботи, що вимагають великої зручності. На картині бачимо Т. Л. Кестона з Шікаго, ветерана останньої війни, як виконує таку складну роботу, хоч йому ампутовано праву руку.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,593 Рідних і знайомих з сіл Самушин, Мосорівка, Букovina (Чернівці) від Пацаринюк Марії д. Івана.
17,594 Качмарик Антона с. Катерини з с. Підгай (Мостиська) від Груник Михайла с. Теодора.
17,595 Марчук Олексій з с. Згорон (Камінець Подільський) від Марчук Олени зам. Романовська.
17,596 Сулим Олени з с. Ка-

Іруса Кондра з прийнятою наскрізь чутливою душею виголосила Шевченка „Розрита могила“ і „Сонце заходить“.

Богдана Кондра виголосила з чуття „Ліну в неволі“. Милою несподіванкою для учасників свята був виступ жіночого Тріо. — пань Г. Сидорак-Гер, У. Равчук та М. Кондра, які гармонійним і мистецьким виконанням пісень „Учітеся брати мої“, „Реве та стогне“, та „На що мені чорні брови“, дали правдиву насолоду любителям української пісні.

Усіх виконавців програми обдаровувало щедро рясними оплесками. Бадьорою піснею „Засяло сонце золоте“, Недільського та українським національним гімном у виконанні вище згаданого хору закінчено це насправду величаве, незвичайно гарно зорганізоване та незабутнє для нашої громади свято.

Б. К.

ЗБОРНІ ВІДПІЛИВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Вр. св. Стефанія, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 квітня, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Дем. Клубі, 2397 Грейпінг ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомір, рек. секр.

ГАМТРЕМ, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маріяна Шашкевича, від. 94, відбулися в неділю, 10 квітня, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Дем. Клубі, 2397 Грейпінг ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомір, рек. секр.

КОТІНСЬКИЙ, ПА. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбулися в неділю, 10 квітня, о 8 год. Раніше члени на несподіванку. — За уряд: П. Заплатний, предс.; М. Макула, кас.; М. Кобилянський, секр.

хайла з с. Одрехова (Сянік) від Фочак Пилипа.

17,606 Вонятович Івана з с. Банкович (Рудки) від Керловська Анни.

17,607 Казимірюк Михайла з с. Ставків (Володава) від Качмар Марії д. Ігната Антонова.

17,608 Барнич Степана с. Сімена і сусідів Поняк Василя і Михайла з с. Волиця (Добромиль) від Барнич Івана.

17,609 Келлий Анни від Онісиса Василя.

17,610 Вариховський Василя, Миколи і Марії від Скіба Юстини з с. Творильне (Сянік).

17,611 Ляшук Стефана с. Василя з с. Брідки (Волинь) від Гусар Остапа.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

17,602 Попик Анастасії і її мужа Онуфрія, Якубій Дмитра з с. Попоротно (Добромиль) від Качмар Василя.

17,603 Стефіюк Василя, Мельничу Михайла, Тимошуку Миколи, Гладчук Онуфрія, всі з с. Олешків (Сянік) від Стефіюк Юрка.

17,604 Пайкуш Степана стрийка від Пайкуш Микити с. Матвія.

17,605 Потоцка Івана, Ми-

БЕЗПЛАТНА ПРОБА

на ревматичні болі

АРТРИТИ

Коли Ви ніколи не ажидали ліку званого ROSSE TABS на оці незначні мускульні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням м'язів, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СВОБОДНО на наш кошт.

Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ

НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пакунок повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ КОЛИ НЕ БУДЕТЕ ВДОПОЛНІ ПАЛІТИВНО — часовою — полекшою, звертати наші репліки не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пишіть лише негально Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ШИФКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ І ВИПЛАЧУЄМО НА ОСТАННІЙ ПОСТІ.

АФІДЕВІТИ, ЛЕТИЦІЙ ТА ІНШІ ПОТРІБНІ ДОКУМЕНТИ НА СПРОВАДЖЕННЯ КРЕВНИХ І ЗНАЙОМИХ ДО АМЕРИКИ ЗІ СКИТАЛЬЩИНА ТА ІНШИХ КРАЇВ.

ПРОДАЄМО ДОМИ ТА ВСЯКОГО РОДУ БІЗНЕСУ.

У ВСІХ СПРАВАХ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО ЗВІСНОГО

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

СІРАКОЗ, Н. Н. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 10 квітня, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Дем. Клубі, 2397 Грейпінг ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомір, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Н. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. Дністер, від. 361, відбулися в суботу, 9-го квітня, 28 1st 7. вул., точно в годину прийняти на ці збори, бо є дуже важні справи до погодження. Контр. комісія дасть, фінансовий звіт за перший квартал. — За уряд: Н. Левкович, предс.; І. Шемон, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

ПОШУБУВАННЯ
Поміркуйте ТЕОДОРА БАРАН з села Воля Матювська, повіт Краковець, повіт Мостиська, повіт Львів. Маю вістку про родину. Хто про нього знає, або він самий, прошу написати на адресу:
MR. PAUL POSCHAWKA,
4165 Laval Avenue,
Montreal, Que., Canada.

НА ПРОДАЖ

Новий дім 6 кімнат, Гараж, електрика, вода — 16 акрів землі і лісу, близько Jewett City і Canterbury, Conn. Голоситись:

MIKE SEMINCHUK

Jewett City, Conn.

або

PETER DAVIDOD

213 — 5th St., Jersey City, N. J.

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

або

ADVOKAT

ФРЕНКОФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського повідомляє, що місячні збори відбулися в суботу, 9 квітня, в годині 7:30 вечір. — Т. Радичевський, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. березня 1949 року при роботі в 57. році життя

ДМИТРО МАСНИК.

член Тов. ім. В. Хмельницького, від. 188 У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Я.

Понийний походив з села Лимно, пов. Добромиль, Зах. Україна.

До У. Н. Союзу вступив 1924 р. Політично в смутку мови Марію, сина Володимира, нелицьку і вину.

Похорон відбувся 15. березня з укр. гр. катол. церкви Сош. св. Духа при Норт 5. ул. при участі родини, приятелів і Товариства на цвинтарі св. Івана в Месет, Н. Я.

— В. Н. П.

М. Бардай, секр.

Дня 18. березня, 1949 р. померла в 50 році життя

МАГДАЛЕНА ПОПІК (СТІРАЙ).